СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ
СОФИЯ
Вх. № НУ1-7
06.02. 2026г.

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Сергей Румянов Радуканов

член на научно жури,

определено със Заповед № РД05-242/19.12.2025 г.

на Председател на ССА - София,

за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ",

област на висше образование: 3.Социални, стопански и правни науки,

професионално направление: 3.8. Икономика, научна специалност

„Икономика и управление, (земеделие)",

във връзка с конкурс, обявен в „Държавен вестник", бр. 84/10.10.2025 г.,

за нуждите на Институтът по планинско животновъдство и земеделие –

Троян, към Селскостопанската академия, София

1. Данни за конкурса

Конкурсът е обявен по научната специалност „Икономика и управление, (земеделие)" („Държавен вестник", бр. 84/10.10.2025 г.), след взето решение на Научния съвет по „Аграрна икономика", протокол № 37 от 17.12.2025г. На посоченото заседание е издигнато предложение за състава на научното жури. Въз основа на заповед РД05-242/19.12.2025 г. на Председателя на Селскостопанската академия, бе проведено първото заседание на Научното жури, на което ми бе възложено да изготвя становище по конкурса с единствен кандидат главен асистент д-р Цветан Николаев Марков.

Няма допуснати нарушения и кандидатът е допуснат до конкурса за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ", „Икономика и управление, (земеделие)", професионално направление 3.8. „Икономика", за нуждите на Институтът по планинско животновъдство и земеделие – Троян, към Селскостопанската академия, София.

Кандидатът е изпълнил минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент" в научната област и професионално направление на конкурса.

2. Данни за кандидата

Главен асистент д-р Цветан Николаев Марков завършва средното си образование през 2007 г. в ПДТГ "Димитър Хадживасилев" – Свищов.

Висше образование завършва в Стопанска академия „Димитър Апостолов Ценов“ – гр. Свищов:

- През периода 2007-2011 г. придобива ОКС „Бакалавър” по „Икономика на индустрията” в СА „Д. А. Ценов”, с квалификация „Икономист”;
- През периода 2011-2012 г. придобива ОКС „Магистър” по „Индустриален мениджмънт“ в СА „Д. А. Ценов”, с квалификация „Икономист”;
- През 2020 г. му е присъдена ОНС „Доктор“ по 3.8 Икономика въз основа на успешно защитена дисертация към СА „Д. А. Ценов“, катедра „Търговски бизнес“ на тема „ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОВИШАВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА ЛИЦЕНЗИОННАТА ТЪРГОВИЯ ”.

През 2022 г. кандидатът печели конкурс за „Асистент“ в Институтът по планинско животновъдство и земеделие – Троян, към Селскостопанската академия – София. През 2023 г. заема академичната длъжност „Главен асистент“ към същата научна организация.

Кандидатът притежава много добро владеене на английски и немски език на ниво B2, което му позволява ефективно да работи със специализирана научна и учебна литература, както и да следи актуалните тенденции и постижения в съответната научна област. Езиковата му подготовка създава възможности за активно участие в академичната комуникация, включително в международни научни форуми, проекти и професионални контакти, като по този начин допринася за повишаване качеството на преподавателската и научноизследователската му дейност.

Професионалният опит на кандидата преди заемането на академични длъжности е в сферата на търговията, управлението на продажби и финансовото посредничество:

- През март 2011 г. Цветан Марков е назначен за търговски консултант в "ГЕРМАНОС ТЕЛЕКОМ" БЪЛГАРИЯ;
- От март 2012 г. е назначен за управител на офис в "ГЕРМАНОС ТЕЛЕКОМ" БЪЛГАРИЯ;
- От януари 2013 г. работи като мениджър продажби "ТЕЛЕНОР" - БЪЛГАРИЯ – СВИЩОВ, БЪЛГАРИЯ;
- В периода 2018 – 2021 г. е специалист кредити за физически лица към „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА", Свищов.

Тази практика е допринесла съществено за формирането на задълбочени знания и практически умения в областта на управлението, клиентските отношения и финансовия анализ, които впоследствие са намерили пряко приложение в неговата преподавателска, изследователска и организационна дейност в научната организация. Натрупаният практически опит обогатява академичната му работа и допринася за по-добрата връзка между теорията и практиката в учебния процес.

3. Описание на научните трудове

За участие в обявения конкурс кандидатът е представил 25 научни труда, от които:

- Монографии - 1 брой;
- Публикувана глава от колективна монография – 2 броя;
- Статии - 22 броя, от които, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 15. Общо 15 публикации са представени на английски език.

Актуалността на представения основен монографичен труд **„ПРОДОВОЛСТВЕНАТА СИГУРНОСТ НА БЪЛГАРИЯ: ИКОНОМИЧЕСКИ РАКУРСИ“** (изд. „Авангард принт ” - Русе, 2025, 171 с., ISBN 978-954-337-513-4,) е несъмнена. Разглежда изключително актуална и обществено значима проблематика в контекста на съвременните икономически, социални и геополитически предизвикателства. Авторът анализира продоволствената сигурност чрез икономически подход, като изследва ключови фактори, влияещи върху устойчивостта на аграрния сектор и националната икономика. Изследването се отличава с ясно формулирани изводи и практически насочени препоръки, което го прави ценен принос както за научната литература, така и за практиката и политиките в областта на продоволствената сигурност. Представените изследователски резултати в монографията са подкрепени с множество позовавания на научни разработки от други автори.

4. Научни приноси

Научните приноси, съдържащи се в публикациите, представени от главен асистент д-р Цветан Николаев Марков могат да бъдат разделени в три аспекта: научно-теоретични, научно-приложни и методологически:

4.1. Научно – теоретични:

Научно-теоретичните приноси на кандидата се отличават с интердисциплинарен подход и ясно изразена ориентация към стратегически значими проблеми на аграрната икономика и продоволствената сигурност. В изследванията са развити и обогатени теоретични постановки относно ролята на аграрния сектор като елемент на националната и човешката сигурност, устойчивото развитие и дългосрочната социално-икономическа стабилност. Авторът

аргументирано разкрива взаимовръзките между продоволствената сигурност, климатичните промени, геополитическите рискове и икономическата уязвимост на сектора, като предлага концептуални рамки и аналитични модели с висока научна стойност. Теоретичните обобщения разширяват съществуващото знание и създават стабилна основа за бъдещи изследвания и политики в областта на аграрната икономика и управлението на хранителните системи.

4.2. Научно-приложни:

Научно-приложните приноси на кандидата са насочени към решаване на конкретни практически проблеми на съвременното земеделие и животновъдство, като съчетават икономически анализ с внедряване на иновативни и цифрови решения. Разработени и апробирани са приложими модели и подходи за повишаване на ефективността, устойчивостта и конкурентоспособността на аграрните предприятия, включително чрез използване на съвременни технологии, данни и инструменти за управление. Получените резултати имат пряка практическа значимост и могат да бъдат използвани както от земеделски производители и консултантски структури, така и при формиране и усъвършенстване на аграрни политики и програми за развитие на селските райони.

4.3. Методологически приноси:

Методологическите приноси на кандидата се изразяват в разработването и прилагането на съвременни подходи за обучение и научноизследователска дейност в областта на аграрната икономика и животновъдството, ориентирани към засилване на връзката между теорията и практиката. Авторът аргументира значението на практико-ориентираното обучение, ранното включване на студентите в реална работна среда и участието им в научноизследователски проекти като

ключови фактори за повишаване качеството на образователния процес и професионалната им реализация. Прилаганите методически решения допринасят за формиране на аналитично мислещи и конкурентоспособни специалисти, отговарящи на съвременните потребности на аграрния сектор.

От представената за конкурса документация е видно библиографското цитиране на научните публикации, автор на които е главен асистент д-р Цветан Николаев Марков. От нея става ясно, че цитиранията на трудовете на кандидата за академичната длъжност „ДОЦЕНТ" надхвърлят минималните изисквания за длъжността. Налице са цитати в утвърдени международни научни издания, индексирани в бази данни като Scopus и Web of Science, което е показател за научната видимост, разпознаваемост и актуалност на изследванията в международен контекст.

Научната продукция на главен асистент д-р Цветан Марков е актуална и демонстрира отлично владеене на професионалната терминология. Качеството на разработките от езикова гледна точка е на нужното ниво. Представените от кандидата научни трудове не повтарят такива от предишни процедури за придобиване на научна степен и академична длъжност.

Приемам приносите и оценявам високо цитиранията на кандидата, и смятам, че те са напълно достатъчни за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ".

5. Критични бележки и препоръки

Като препоръка за бъдещата научноизследователска дейност на кандидата може да се посочи целесъобразността от разширяване на международното научно сътрудничество чрез участие в съвместни

изследователски проекти и публикации с чуждестранни автори, което би допринесло за допълнително повишаване на научната видимост и международното въздействие на постигнатите резултати.

6. Заключение

Главен асистент д-р Цветан Николаев Марков е утвърден научен работник в Институтът по планинско животновъдство и земеделие – Троян, към Селскостопанската академия, София. Доктор е по икономика от 2020 г. Представените документи и материали по конкурса, количествените и качествени оценки по критериите и показателите на научно-изследователката работа, научните приноси и академичната известност на автора, дават основание да смятам, че кандидатурата на главен д-р Цветан Николаев Марков напълно съответства на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и нормативната документация на Институтът по планинско животновъдство и земеделие – Троян, за заемане на академични длъжности в научната организация.

Въз основа на изложената информация заявявам положителното си становище, че главен асистент д-р Цветан Николаев Марков отговаря на всички изисквания по установените критерии за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ" в областта на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление, (земеделие)".

05.02.2026 г. Изготвил становището:

гр. Велико Търново (доц. д-р Сергей Радуканов)

STANDPOINT

by Assoc. Prof. Sergey Rumyanov Radukanov, PhD

member of the scientific jury,

appointed by Order No. RD05-242/19.12.2025

of the Chairman of the Agricultural Academy- Sofia,

for the academic position of "ASSOCIATE PROFESSOR",

field of higher education: 3. Social, economic, and legal

sciences, professional field: 3.8. Economics, scientific

specialty "Economics and Management (Agriculture)",

in connection with a competition announced in the State

Gazette, issue 84/10.10.2025, for the needs of the Institute of

mountain animal stockbreeding and agriculture – Troyan, at

the Agricultural Academy, Sofia

1. Information about the competition

The competition was announced for the scientific specialty "Economics and Management (Agriculture)" (*State Gazette*, Issue No. 84/10.10.2025), following a decision of the Scientific council on Agrarian economics, minutes No. 37 of 17.12.2025. At the aforementioned meeting, a proposal regarding the composition of the scientific jury was put forward.

On the basis of Order No. RD05-242/19.12.2025 of the Chairman of the Agricultural Academy, the first meeting of the Scientific Jury was held, at which I was assigned to prepare an opinion on the competition with a single candidate, Chief Assistant Professor Dr. Tsvetan Nikolaev Markov.

No violations have been identified, and the candidate has been admitted to the competition for holding the academic position of Associate Professor in "Economics and Management (Agriculture)", professional field 3.8. Economics, for the needs of the Institute of mountain animal stockbreeding and agriculture – Troyan, under the Agricultural Academy, Sofia.

The candidate has fulfilled the minimum national requirements pursuant to Article 26, paragraphs 2 and 3 of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB) for holding the academic position of Associate Professor in the scientific field and professional direction of the competition.

2. Information about the candidate

Chief Assistant Professor Dr. Tsvetan Nikolaev Markov completed his secondary education in 2007 at the Vocational High School of Economics "Dimitar Hadzhivasilev" in Svishtov.

He obtained his higher education at D. A. Tsenov Academy of Economics, Svishtov, as follows:

- During the period 2007–2011, he earned a Bachelor's degree in Industrial Economics at D. A. Tsenov Academy of Economics, with the qualification Economist;
- During the period 2011–2012, he earned a Master's degree in Industrial Management at D. A. Tsenov Academy of Economics, with the qualification Economist;
- In 2020, he was awarded the Doctoral degree (PhD) in 3.8. Economics, following the successful defense of a doctoral dissertation at D. A. Tsenov Academy of Economics, Department of Commercial Business, entitled "Opportunities for Improving the Efficiency of Licensing Trade."

In 2022, the candidate won a competition for the academic position of Assistant Professor at the Institute of Mountain Livestock Farming and Agriculture – Troyan, under the Agricultural Academy – Sofia. In 2023, he was appointed to the academic position of Chief Assistant Professor at the same scientific organization.

The candidate demonstrates very good proficiency in English and German at the B2 level, which enables him to work effectively with specialized

scientific and educational literature, as well as to monitor current trends and achievements in the relevant scientific field. His language training provides opportunities for active participation in academic communication, including international scientific forums, research projects, and professional networks, thereby contributing to the enhancement of the quality of his teaching and research activities.

The candidate's professional experience prior to holding academic positions is in the fields of commerce, sales management, and financial intermediation, as follows:

- In March 2011, Tsvetan Markov was appointed as a Sales Consultant at GERMANOS Telecom Bulgaria;
- From March 2012, he was appointed as Office Manager at GERMANOS Telecom Bulgaria;
- From January 2013, he worked as Sales Manager at TELENOR Bulgaria – Svishtov;
- During the period 2018–2021, he served as a Retail Lending Specialist at First Investment Bank, Svishtov.

This professional practice has contributed significantly to the development of in-depth knowledge and practical skills in the areas of management, customer relations, and financial analysis, which have subsequently found direct application in his teaching, research, and organizational activities within the scientific institution. The accumulated practical experience enriches his academic work and contributes to a stronger link between theory and practice in the educational process.

3. Description of scientific publications

For participation in the announced competition, the candidate has submitted a total of 25 scientific publications, including:

- Monographs – 1;
- Published chapters in collective monographs – 2;

- Articles – 22, of which 15 are published in scientific journals refereed and indexed in internationally recognized databases of scientific information.

A total of 15 publications are presented in the English language.

The relevance of the submitted main monographic work, entitled "**FOOD SECURITY OF BULGARIA: ECONOMIC PERSPECTIVES**" (Avangard Print Publishing House, Ruse, 2025, 171 pp., ISBN 978-954-337-513-4), is undeniable. The monograph addresses a highly topical and socially significant issue in the context of contemporary economic, social, and geopolitical challenges.

The author examines food security through an economic approach, analyzing key factors influencing the sustainability of the agricultural sector and the national economy. The study is distinguished by clearly formulated conclusions and practice-oriented recommendations, which makes it a valuable contribution both to the scientific literature and to practice and policymaking in the field of food security.

The research results presented in the monograph are supported by numerous references to scientific works by other authors.

4. Scientific contributions

The scientific contributions contained in the publications submitted by Chief Assistant Professor Dr. Tsvetan Nikolaev Markov may be grouped into three main aspects: scientific-theoretical, scientific-applied, and methodological.

4.1. Scientific-theoretical contributions

The candidate's scientific-theoretical contributions are distinguished by an interdisciplinary approach and a clearly articulated focus on strategically significant issues in agrarian economics and food security. The studies develop and enrich theoretical concepts concerning the role of the agrarian sector as an element of national and human security, sustainable development, and long-

term socio-economic stability. The author provides a well-substantiated analysis of the interrelations between food security, climate change, geopolitical risks, and the economic vulnerability of the sector, proposing conceptual frameworks and analytical models of high scientific value. The theoretical generalizations expand existing knowledge and create a solid foundation for future research and policy-making in the field of agrarian economics and food systems governance.

4.2. Scientific-applied contributions

The candidate's scientific-applied contributions are oriented toward addressing specific practical problems of contemporary crop production and livestock farming, combining economic analysis with the implementation of innovative and digital solutions. Applicable models and approaches aimed at increasing the efficiency, sustainability, and competitiveness of agrarian enterprises have been developed and tested, including through the use of modern technologies, data, and management tools. The results obtained have direct practical relevance and may be utilized by agricultural producers and advisory bodies, as well as in the formulation and improvement of agrarian policies and rural development programs.

4.3. Methodological contributions

The candidate's methodological contributions are manifested in the development and application of contemporary approaches to teaching and research in the field of agrarian economics and livestock production, aimed at strengthening the link between theory and practice. The author substantiates the importance of practice-oriented education, the early involvement of students in real working environments, and their participation in research projects as key factors for improving the quality of the educational process and their professional realization. The applied methodological solutions contribute to the formation of analytically minded and competitive specialists who meet the contemporary needs of the agrarian sector.

The documentation submitted for the competition demonstrates the bibliographic citation of the scientific publications authored by Chief Assistant Professor Dr. Tsvetan Nikolaev Markov. It is evident that the citations of the candidate's works for the academic position of Associate Professor exceed the minimum requirements for the position. Citations are present in established international scientific journals indexed in databases such as Scopus and Web of Science, which indicates the scientific visibility, recognition, and relevance of the research in an international context.

The scientific output of Chief Assistant Professor Dr. Tsvetan Markov is up-to-date and demonstrates excellent command of professional terminology. From a linguistic perspective, the quality of the studies meets the required standards. The scientific works submitted by the candidate do not duplicate publications from previous procedures for the acquisition of an academic degree or academic position.

I accept the candidate's contributions and highly evaluate the citations, considering them fully sufficient for holding the academic position of Associate Professor.

5. Critical remarks and recommendations

As a recommendation for the candidate's future research activities, it may be noted that further expansion of international scientific cooperation through participation in joint research projects and co-authored publications with foreign researchers would be beneficial. Such activities would contribute to an additional increase in the scientific visibility and international impact of the achieved results.

5. Conclusion

Chief Assistant Professor Dr. Tsvetan Nikolaev Markov is an established researcher at the Institute of Mountain Livestock Farming and Agriculture – Troyan, part of the Agricultural Academy, Sofia. He has held a PhD in

Economics since 2020. The documents and materials submitted for the competition, the quantitative and qualitative assessments based on the criteria and indicators for research activity, as well as the scientific contributions and academic recognition of the author, provide sufficient grounds to conclude that the candidacy of Chief Assistant Professor Dr. Tsvetan Nikolaev Markov fully complies with the Academic Staff Development Act of the Republic of Bulgaria, its implementing regulations, and the regulatory documentation of the Institute of Mountain Livestock Farming and Agriculture – Troyan concerning the appointment to academic positions within the research organization.

Based on the above, I hereby express my positive opinion that Chief Assistant Professor Dr. Tsvetan Nikolaev Markov meets all established criteria and requirements for holding the academic position of Associate Professor in the field of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Economics and Management (Agriculture)".

05 February 2026
Veliko Tarnovo

Prepared by:
Assoc. Prof. Dr. Sergey Radukanov